

**ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25**

เพ็ญนัชชา มงคลเคหา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จำแนกตาม เพศ และวุฒิการศึกษา ของครูโรงเรียนพล ประชากรในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ผลการวิจัย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) , ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) , ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) และ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบโดยภาพรวมด้านความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 ที่มีเพศและวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความคิดเห็น, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, อิทธิพลเชิงอุดมการณ์, แรงบันดาลใจ, ปัจเจกบุคคล, กระตุ้นทางปัญญา

ความนำ

ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนมีสันติสุข สามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่างๆ ที่กำลังเผชิญได้ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกๆระดับของสังคม คือ ผู้นำมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กร การใช้ภาวะผู้นำให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยนี้ จำเป็นต้องใช้ศิลปะซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อนักบริหารที่งานองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจ กำหนดปัญหา วางแผนและรับผิดชอบต่อความอยู่รอดหรือพัฒนาองค์กร ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้อำนาจจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร การบริหารองค์กรเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุดและบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้นั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวแปรงสาเหตุ ทั้งที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อม ในกลุ่มตัวแปรเหล่านั้น มีตัวแปรที่เป็นความสามารถ ในการนำของผู้นำรวมอยู่ด้วย ซึ่งเรียกว่า “ภาวะผู้นำ” (พิมพอร์ สดเอี่ยม ,2549:3-5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษา(2) (3) กล่าวว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 (1) (3) (4) (5) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลัก มีเอกภาพเด่นนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับ มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรจึงมีหน้าที่ ปฏิบัติตามเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

การบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยยิ่งที่จะทำให้การจัดการและพัฒนการศึกษา ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ความสำคัญด้านการบริหารจัดการยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการศึกษาภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงนี้ แนวคิดทฤษฎีใหม่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ กันมาในปัจจุบัน คือ แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นทฤษฎีภาวะผู้นำแนวใหม่ หรือ

กระบวนการทัศน์ เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ไปสู่ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการกระจายอำนาจหรือการเสริมสร้างพลังใจ เป็นผู้มีคุณธรรม และมีการกระตุ้นผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้จะพิจารณาที่ลักษณะของผู้นำ พฤติกรรมอำนาจ รวมทั้งตัวแปรสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแนวทางที่กว้างกว่าแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำอื่นๆ (โกเมธ พิมพ์เป้าธรรม, 2547:4) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 โดยจำแนกตามสถานภาพ จำนวน 2 ด้าน เพศ วุฒิการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 จำแนกตาม เพศ และ วุฒิการศึกษา

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 จำแนกตามเพศ และ วุฒิการศึกษา ครูโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 จำนวน 70 คน (ปีการศึกษา 2557) ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ประกอบด้วย ครูโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอนแก่น เขต 25 ซึ่งมีทั้งหมด 70 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ และวุฒิการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล จากตารางงานวิจัย และสอบถามจากผู้มีประสบการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ตามรายการ (checklist) ซึ่งถามเกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1. เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพศชายและเพศหญิง
2. ระดับวุฒิการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปริญญาตรี และปริญญาโท และปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ตามประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งถามเกี่ยวกับศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 แบ่ง ประกอบด้วย ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ .ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะ ปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบคำถาม ได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ อื่นๆ เพิ่มเติม ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารโรงเรียนพล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

ศึกษาข้อมูลจากคำนิยาม ตัวแปร วัตถุประสงค์ ที่จะวัดให้ละเอียดและรอบครอบเพื่อนำมาเป็น กรอบการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุง แก้ไข ด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือไว้ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ความเหมาะสมของภาษาครอบคลุมเนื้อหาประเด็นศึกษานำ ผลมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปร (index of item-objective congruence) หรือ IOCจากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า ค่า IOC 0.66-1 ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาได้ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างครูที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับ

ประชากรที่ศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค (Conbach,1970,p.161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (standard deviation) ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 จำแนกตาม เพศ และวุฒิการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบ t test จำนวนและร้อยละของครูโรงเรียนพล สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74 วุฒิกศีกษาคู ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66 ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล โดยภาพรวม และรายด้านพบว่า ความความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($X=4.25$) เมื่อพิจารณา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ค่าเฉลี่ย ($X=4.37$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ค่าเฉลี่ย ($X=4.29$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ค่าเฉลี่ย ($X=4.19$) และ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ค่าเฉลี่ย ($X=4.15$)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 จำแนกตาม เพศ วุฒิกศีกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบโดยภาพรวมด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโรงเรียนพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 25 ที่มี เพศ วุฒิกศีกษา มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนพล สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำไปสู่ความสำเร็จ เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาอื่นในการนำต้นแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ไปพัฒนาเพื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต การใช้ภาวะผู้นำสามารถบริหาร และปรับปรุงวางแผนการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น และจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานร่วมกัน ให้มีความเหมาะสมกับองค์กร

เอกสารอ้างอิง

จิรศักดิ์ ศรีสุมล (2549). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วน

ตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนราธิวาส.

นิรัตน์ สังข์จีน (2548). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ

นายกเทศมนตรี: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลในจังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

น้ำผึ้ง โพธิ์ทอง (2549). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ

ผู้บริหารระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัด

สุพรรณบุรี.

สุธิดา สมานพันธ์ (2548). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.อ้างอิง. (2547). องค์การ

อัจฉริยะที่พัฒนาคนเทียบชั้นระดับโลก. การบริหารคน. ฉบับพิเศษ. น. 83-89.

ดิลก ถือกกล้า. (2547). เปรียบเทียบแนวคิดภาวะผู้นำแบบ Principle Centered Leadership

กับ ManagerialGrid. การบริหารคน. 3(24), น. 71.

มุกดา สุนทรรัตน์. (2547). การสร้างคนไปสู่ผู้นำขององค์กรในอนาคต. การบริหารคน.

3(24), น. 49-50.

พงศ์ ทรดาล. (2546). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร.

พรทิพย์ อัยยิมานพันธ์. (2547). Leadership for Organizational Effectiveness. การบริหารคน.

3(24), ประภา อัครพงศ์พันธุ์.(2551).ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

สถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปัตตานี เขต2.สารนิพนธ์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหาร การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศุภกิจ สาธุสัจย์. (2546).ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

โรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุ ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา

ศึกษาธิการ.กระทรวง.(2550 ก).คู่มือผู้เข้ารับการ พัฒนาหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับ
การกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและ ผู้บริหารสถานศึกษา.นครปฐม:
สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

สมพร จำปานิล.(2549).ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามการรับรู้ของข้าราชการ
ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 5.วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย
ราชภัฏ เลย.

อุดม ลิงโตทอง.(2550).การศึกษาภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา .

มงคลชัย จตุพรชัยมงคล. 2550. การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยบูรพา

สมศักดิ์ วิไลแก้ว . 2552. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต

สราวุฒิ บุญยสิน.2550 ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในพื้นที่ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2.2553 แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2553.ราชบุรี;กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงาน ฯ

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ./2548.คู่มือการนำองค์กรเข้าสู่การพินา
คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ .กรุงเทพมหานคร ; วิชั่นพริ้นท์แอนด์มีเดีย